

Українське кіно початку XX століття

робота
учениці 10 класу
Снігурівської районної гімназії
ім. Т. Г. Шевченка
Мись Діани

З ЧОГО ВСЕ ПОЧИНАЛОСЬ...

У 1893 році головний механік Одеського Новоросійського університету Йосип Тимченко винайшов і сконструював прототип сучасного кінознімального апарату та апарату для кінопроекції. Тоді ж він здійснив перші в світі кінозйомки – зафільмував вершників і метальників списів. Із 7 листопада до 20 грудня 1893 року в готелі “Франція” (Одеса) демонструвалися ці дві стрічки.

НІМЕ КІНО

У вересні 1896 року в Харкові фотограф Альфред Федецький зняв кілька хронікальних сюжетів. А вже в грудні — майже рік у рік з першим публічним кіносеансом у Парижі — Альфред Федецький влаштував кіносеанс у Харківському оперному театрі. У Львові 13 вересня 1896 розпочались регулярні кіносеанси французьких фільмів у Пасажі Гаусмана (проїзд Крива Липа), що тривали декілька днів.

Альфред Федецький

- Перший український фільм — «Запорізька Січ», зняв в 1911 Данило Сахненко в Катеринославі (нині Дніпропетровськ). Піонери українського кінематографу початку 1900-х років віддавали перевагу екранізації популярних українських вистав «Наталка Полтавка» (за участю відомої актриси Марії Заньковецької), «Москаль-чарівник», «Наймичка». Тоді ж мала місце спроба створити фільми на українську історичну тематику («Богдан Хмельницький» за п'єсою Михайла Старицького). З дореволюційним кіно в Україні пов'язана творчість багатьох популярних акторів. Королевою екрану тих часів була Віра

Меморіальна дошка Д.
Сахненку у
Дніпропетровську

Марія Заньковецька

Віра Холодна

ОДЕРЖАВЛЕННЯ КІНО

- З 1919 р. в Радянській Україні починається тотальне одержавлення кіно. 1922 року було засновано Всеукраїнське фотокіноуправління, якому вдалося реконструювати одеське і ялтинське підприємства, а 1928 року ввести в дію київську кінофабрику (майбутню Київську кіностудію ім. О. Довженка) — одну з найбільших та найсучасніших на той час у світі. Разом з тим, ігрове кіно намагалося поєднати революційну тематику з традиційною для попереднього періоду мелодрамою та пригодницькими жанрами («Укразія» П. Чардиніна; «Сумка дипкур'єра» Олександра Довженка). У цей час в Україні з'явилися також екранізації класичних творів національної літератури — «Тарас Шумка», «Тарас Григорович Шевченко», «Тарас Бульба», «Тарас Бульба» (1935), «Тарас Бульба» (1938), «Тарас Бульба» (1958), «Тарас Бульба» (1965), «Тарас Бульба» (1975), «Тарас Бульба» (1985), «Тарас Бульба» (1995), «Тарас Бульба» (2005), «Тарас Бульба» (2015), «Тарас Бульба» (2025).

Кіностудія ім. О.
Довженка

ІГРОВЕ КІНО

- Ігрове кіно намагалося поєднати революційну тематику з традиційною для попереднього періоду мелодрамою та пригодницькими

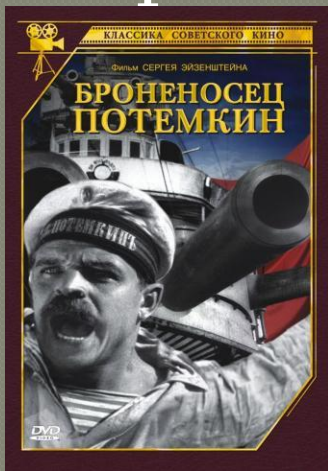

Кадри з кінофільмів
«Сумка дипкур'єра»,
«Ягідка кохання»

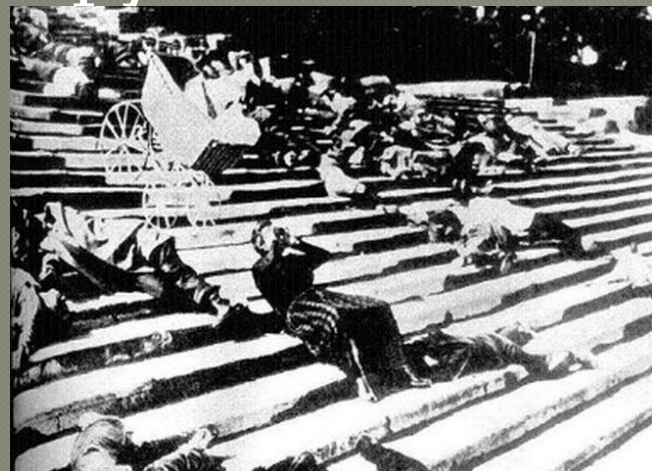

ОДЕСЬКА КІНОСТУДІЯ

- В Одесі проходили зйомки багатьох фільмів, що ставили московські кінорежисери. У 1925 р. на екрани країни вийшов кінофільм Сергія Ейзенштейна «Броненосець Потьомкін», що увійшов у десятку кращих фільмів світового кінематографу і став

ГОЮ

Кадри з фільму «Броненосець Потьомкін»

МОДЕРНІСТІ УКРАЇНСЬКОГО КІНО

- Наприкінці 1920-х рр. в українському кінематографі дедалі гучніше почала заявляти про себе нова модерністська течія, що сформувалася у співпраці режисера Леся Курбаса з письменниками Майком Йогансеном та Юрієм Яновським.

Юрій Яновський (1902 — 1954)

Леся Курбас (1887–1937)

УКРАЇНСЬКЕ «ПОЕТИЧНЕ» КІНО. ПОЧАТОК

- Особливу роль у становленні українського кіномистецтва відіграли фільми О.Довженка «Звенигора» (1928), «Арсенал» (1929), «Земля» (1930). Творчість Довженка піднесла вітчизняний кінематограф до світового рівня. Стилістика, створена Довженком, поклала початок напрямку, який визначають як «українське поетичне кіно».

Довженко на зйомках фільму,
1932 р.

Кадри с фільму
«Земля»

ЗВУКОВЕ КІНО

- У 1930 р. в Україні з'являється перший звуковий фільм — документальна стрічка Дзиги Вертова «Симфонія Донбасу».

Картина
Дзиги
Вертова
«Симфонія
Донбасу».

КІНО 30-40-Х РОКІВ

- Наприкінці 1930-х тотальний терор у СРСР поєднується з кон'юнктурним поверненням до національно-історичної тематики. Фільми «Щорс» (1939) О. Довженка і «Богдан Хмельницький» (1941) Ігоря Савченка — дивовижне поєднання вимушеної заангажованості держзамовлення і очевидної режисерської та акторської обдарованості.

Кадри із фільму
«Щорс».

КІНО ЧАСІВ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

- Українське кіно часів Другої світової війни, частково евакуйоване на схід, було переважно підпорядковане ідеологічним завданням воєнної доби. Разом з тим, у цей час були зняті і справжні кіношедеври. До них можна віднести фільм «Райдуга» Марка Донського за сценарієм Ванди Василевської, який з надзвичайною художньою силою передає трагедію окупованого фашистами українського села.

Марк
Донський

Фільм «Райдуга» Марка
Донського

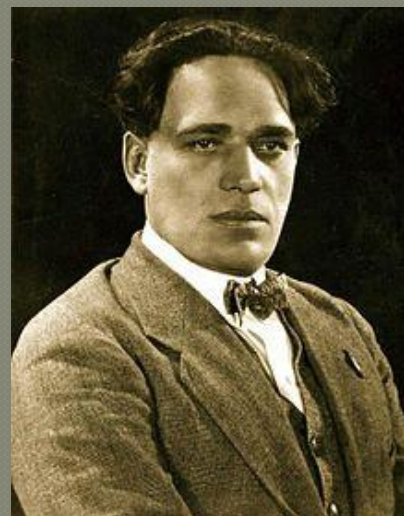
-
- У фільмах воєнних років за вказівкою «вождя» пропагувалася ідея швидкої та легкої перемоги над фашизмом. Сценарій Олександра Довженка «Україна в огні», який Сталін спочатку сприйняв схвально, було піддано розгромній критиці, а автора — шельмуванню. Однією з причин цього, що у сценарії нічого не було сказано про вирішальну роль Сталіна у перемозі над ворогом.

1945-53 РОКИ

- Хоча українські фільми були обмежені жорсткими канонами «соціалістичного реалізму», їх велику цінність складають високий рівень акторської гри (на екрані в цей час з'являються Амвросій Бучма, Дмитро Мілютенко, молодий Сергій Бондарчук) і високофахові роботи кінооператорів (Данило Де

С. Бондарчук
Сергій
Бондарчук

Амросій
Бучма

КІНО «ВІДЛИГИ»

- У часи політичної «відлиги» другої половини 1950-х — поч. 60-х рр. стрімко зростає українська кінопродукція. З'являються фільми, які досі користуються великим глядацьким успіхом: «Весна на Зарічній вулиці» (1956, режисери Марлен Хуцієв і Фелікс Миронер), «Спрага» (1959, Євген Ташков), «Іванна» (1960, Віктор Івченко), «Сон» (1964, Володимир Денисенко) «За двома зайцями» (1961, Іван Занов).

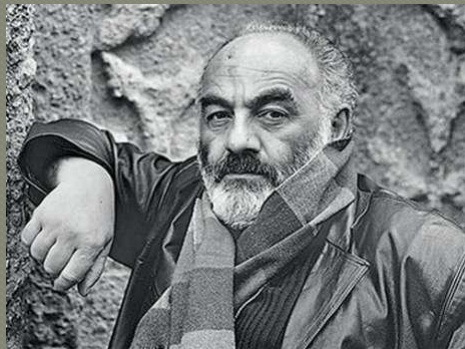
Кадри з фільму «Весна на Зарічній вулиці».

Кадри з фільму «За двома зайцями»

УКРАЇНСЬКЕ «ПОЕТИЧНЕ» КІНО

- Український кінематограф 1960-70-х років представлений іменами світової ваги: режисери Сергій Параджанов, Юрій Ілленко, Леонід Осика, Микола Мащенко, актори Іван Миколайчук, Юрій Шумський, Гнат Юра, Костянтин Степанков, Микола Юрій Ілленко Гринько, Богдан Ступка.

Сергій
Параджанов

Богдан
Ступка

- У цей час з'являються стрічки, які поклали початок унікальному феномену «українського поетичного кіно»: “Тіні забутих предків” Сергія Параджанова (1964), який отримав другу премію на 7 Міжнародному кінофестивалі в Аргентині; “Криниця для спраглих” Юрія Іллєнка (1965); “Камінний хрест” Леоніда Осики (1968), “Вірність” (1965).

Кадри з кф “Тіні забутих предків”

- Однак реакційна політика так званого «застою» фактично знищила українське поетичне кіно. Режисер С.Параджанов був вилучений з кінематографу і громадянського життя. «Авторський» шедевр Кіри Муратової «Довгі проводи (1971) опинився під забороною. Драматична доля також спіткала фільми Юрія Іллєнка «Вечір на Івана Купала» (1968) та «Білий птах з чорною ознакою» (1971), який тріумфально отримав Золотий приз Міжнародного Московського

Фільм К. Муратової
«Довгі проводи»

Кадри з фільму «Білий птах з чорною ознакою»

- Згодом естетика українського поетичного кіно стимулювала режисерський дебют актора Івана Миколайчука («Вавілон – ХХ», 1979), а суттєві елементи поетичного кіно проявляються в стрічках Миколи Мащенко «Комісари» (1971) і «Як гартувалася сталь» (1973).

Кадр з фільму «Як гартувалася сталь»

Кадр з фільму «Вавілон-ХХ»

РАДЯНСЬКЕ КІНО УКРАЇНИ 1970-80-Х РОКІВ

- У роки «застою» у СРСР розгортається новий виток боротьби проти національної української культури. Українське поетичне кіно було визнано владою архаїчним, відірваним від життя, ім'я Довженко почали згадували з оглядкою. На багато років, унаслідок ідеологічної цензури, потрапили на полицю деякі зняті кінофільми (серед них «Криниця для спраглих», «Козаки»).

Іван
Миколайчук

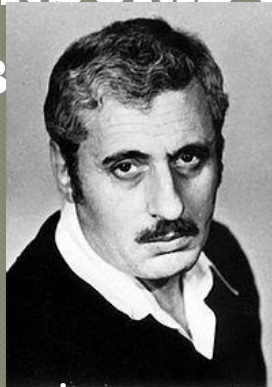
- Українськими кіностудіями було знято також кінострічки, які набули великої популярності у всьому СРСР: “Д’Артан’ян і три мушкетери” (1978, режисер Георгій Юнгвальд-Хилькевич), “Пригоди Електроніка” (1979, режисер Костянтин Бромберг), “Місце зустрічі змінити не можна” (1979, режисер Станіслав Говорухін), “Чародії” (1982, режисер Костянтин Бромберг). “Самотня жінка бажає познайомитися” (1979, режисер В’ячеслав Криштофович).

Кадри з кф «Місце зустрічі змінити не можна»

НЕІГРОВЕ ТА АНІМАЦІЙНЕ КІНО

- У 1970-80-ті роки справжній розквіт переживало українське неігрове кіно. Київська кіностудія науково-популярних фільмів зняла величезний масив стрічок, серед яких зустрічалися справжні шедеври жанру («Мова тварин», «Чи думають тварини?», «Сім кроків за обрій» режисера Фелікса Соболев

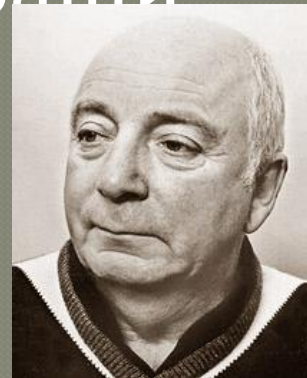

Фелікс
Соболев

- Надзвичайно успішним був цей період і для українського анімаційного кіно. Стрічки режисерів Володимира Дахна (серіал «Як козаки...»), Давида Черкаського («Пригоди капітана Врунгеля, «Крила» та ін.), Леоніда Зарубіна («Солом'яний бичок»), Володимира Гончарова («Чумацький шлях») прославили українську анімацію за межами країни

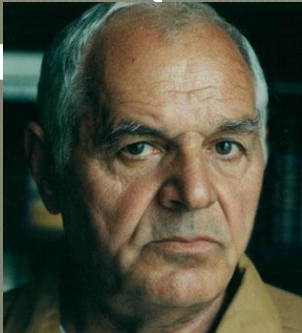
Володимир
Дахно

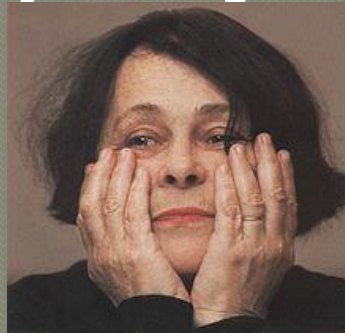
Давид
Черкаський

КІНО «ПЕРЕБУДОВИ»

- За «перебудови» створюється багато фільмів, присвячених гострій соціальній проблематиці — «Астенічний синдром» Кіри Муратової (1989); «Бич Божий» Олега Фіалка (1988); «Розпад» Михайла Белікова (1990) та інші. Фільм Юрія Іллєнка «Лебедине озеро. Зона» (1989) здобув широкий міжнародний успіх.

Юрій
Іллєнко

Кіра Муратова,
2006

Олег
Фіалко

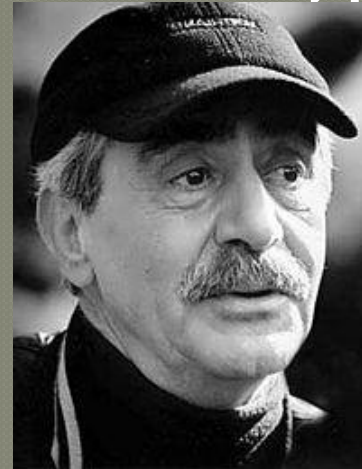

СУЧАСНІСТЬ

- У 1990-х українське телебачення розпочало освоєння поширеного у всьому світі жанру телесеріалу («Роксолана», режисер Бориса Небієрідзе, «Острів любові», режисер О. Бійма).

Олег
Бійма

Борис
Небієрідзе

- На рубежі 2000-х р. низка українських акторів знімається у закордонних фільмах. Величезний успіх мав фільм польського режисера Єжи Гофмана «Вогнем і мечем», у якому український актор Богдан Ступка зіграв роль гетьмана Богдана

Єжи
Гофман

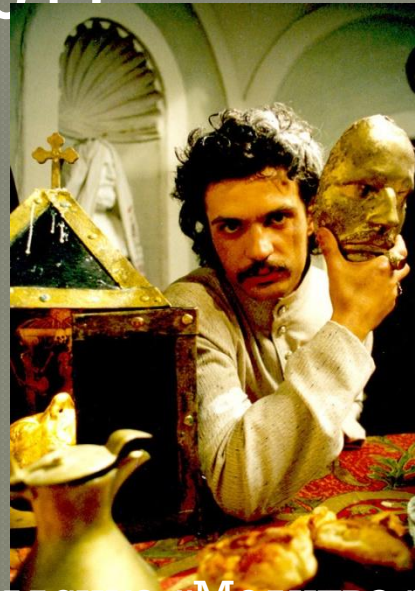

Кадри з фільму «Вогнем і
мечем»

- З цього часу Богдан Ступка став головним гетьманом українського екрану — йому належать також ролі в історичному серіалі “Чорна рада” Миколи Засєєва-Руденка (2000) та фільмі Юрія Ілленка “Молитва за гетьмана Мазепу” (2001)

Богдан
Ступка

Фільм Ю. Ілленка «Молитва за гетьмана Мазепу» (2001) З цього часу

- Історичні теми також стали провідними у творчості режисера Олесея Янчука. Впродовж 1990-х — першої половини 2000-х ним було знято такі фільми, як «Голод-33» (1991) про трагічну долю української родини часів Голодомору, «Атентат – Осіннє вбивство у Мюнхені» (1995), «Нескорений» (2000) і «Залізна сотня»

Олесь
Янчук

Кадр із фільму О.Янчука
«Голод-33»

- У 2005 році стрічка «Подорожні» молодого українського режисера отримала Золоту пальмову гілку за короткометражний фільм. В 2006 році відбулася також прем'єра першого українського трилеру «Штольня» (продюсер та оператор Олексій Хорошко, режисер Любомир Кобильчук). Ігор Стрембіцький Любомир Кобильчук Протягом останніх років в український кінематограф прийшло нове покоління кіномитців. У 2001 р. початківець-постановник Тарас Томенко здобув перемогу в конкурсі «Панорам» Берлінського фестивалю. У 2003 році, вже в основному конкурсі того ж Берлінале, отримав Срібного ведмедя фільм українського

Тарас
Томенко

Ігоря
Стрембіцького

Олексій
Хорошко

- В 2008 році вийшов фільм «Ілюзія страху», українського кінорежисера Олександра Кірієнка. Фільм знятий за мотивами одноіменного твору Олександра Турчинова. Був висунутий від України на нагородження кінопремію «Оскар». Серед фільмів з найбільшими бюджетами можна відзначити «Сафо» (\$1,95 млн), «Двоє і війна» (\$2 м.

Олександр
Кірієнко

НАЙВІДОМІШІ УКРАЇНСЬКІ КІНОСТУДІЇ

КІНОСТУДІЯ ІМ.О. ДОВЖЕНКА

ЗНІМАЛЬНІ ПАВІЛЬЙОНИ

Музей на кіностудії

ОДЕСЬКА КІНОСТУДІЯ

- Одеська кіностудія веде свою історію з 1907 року. Саме тоді кінематографіст М. Гроссман почав знімати одні з перших вітчизняних фільмів. Тим самим він створив кіноательє «Мірограф», яке потім переросло в Кінофабрику. Киностудія належить до виробників національних фільмів в Україні, затверджених постановою кабінету Міністрів України від 26 січня 2011 р. N48. На Одеській кіностудії було знято більш ніж 350 кінофільмів

КІНОСТУДІЯ «КОНТАКТ»

- Створена в 1987 році від Національного союзу кінематографістів України. На сьогоднішній день знято близько 250 фільмів різних жанрів, стилів, матеріалів: художніх (спільне виробництво з Німеччиною й Швейцарією), документальних, науково – пізнавальних, рекламних. Кіностудія «Контакт» знімає фільми на замовлення й при сприянні Міністерства культури й туризму України, Міністерства охорони навколишнього середовища України, ТРК «Студія «1+1», Міжнародного фонду «Відродження», Фонду братів Кличко, компаній «Аеробуд», "Аеропорт "Бориспіль", Центру Євмінова та ін.

